

ORAȘUL MEU IMAGINAR

Profesor Georgiana Epureanu, Liceul cu Program Sportiv Cluj-Napoca

Profesor Gabriela Jurma, Liceul cu Program Sportiv Cluj-Napoca

ARGUMENT

Considerată a fi o abilitate esențială nu numai în activitățile de învățare, ci și în viața cotidiană, gândirea spațială este necesară la disciplinele Științe, Tehnologii, Inginerie și Matematică. Am formulat însă următoarea ipoteză: „Se poate folosi această abilitate-cheie și în predarea altor discipline?” Am încercat să răspundem acestei provocări, integrând conceptul la orele de limba română și limba franceză.

În cadrul proiectului internațional „Semantic Pathways for Building a Spatially-Thinking Society” derulat de către Casa Corpului Didactic Cluj, Liceul cu Program Sportiv Cluj-Napoca este școală pilot. Acest proiect a reprezentat cadrul oportun pentru experimentarea unei activități interdisciplinare (limba română și limba franceză) pentru a dezvolta gândirea spațială în rândul elevilor de gimnaziu.

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

Activitatea interdisciplinară „Orașul meu imaginar” realizată la clasa a VII-a Atletism, a avut ca premisă interesul crescut pentru dezvoltarea abilității de orientare spațială în situații concrete de viață. În cazul deplasării înspre un obiectiv turistic, elevii constată că le sunt necesare anumite abilități de orientare spațială pentru parcurgerea unei suprafețe sau trasarea unei direcții. Seturile de exerciții bilingve (româno-franceze) au reprezentat simularea unor situații concrete, înțelegând că limba și limbajul sunt, de asemenea, instrumente ale gândirii pentru vizitarea unor destinații neexplorate.

În primul rând, am conceput activitatea prin realizarea unor conexiuni între obiectivele propuse și curriculumul celor două discipline predate. Programa școlară de Limba și literatura română pentru clasa a VII-a prevede aplicarea unor seturi de activități pentru formarea competenței generale de utilizare corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje orale în situații de comunicare monologată și dialogată. Lărgirea contextului comunicării se realizează prin exersarea limbii române în cadrul diverselor tipuri de texte (literare și nonliterare). De exemplu, recunoașterea particularităților unei descrieri literare sau nonliterare implică actualizarea cunoștințelor despre descriere ca mod de

expunere, prin lectura unor texte adecvate care să cultive o gândire autonomă, reflexivă și o atitudine pozitivă față de utilizarea corectă a limbii române. În cadrul unității de învățare „Funcționarea descrierii în narațiune”, elevii sunt deprinși să înțeleagă rolul diferit al secvențelor descriptive în carul unui text. Extrapolând la nivelul comunicării orale, realizarea unor descrieri obiective sau subiective presupune aplicarea tuturor particularităților acestui tip de text prin integrarea tuturor modalităților verbale și expresive adecvate. Totodată, exersarea competenței de comunicare orală implică și forme de organizare a lecțiilor pentru asigurarea interacțiunii de grup, pentru confruntarea opiniilor sau realizarea actelor de vorbire. Complexitatea strategiilor de organizare a activităților este valoroasă, mai ales că elevii trebuie îndemnați să conștientizeze relevanța conținuturilor învățate pentru viață.

De asemenea, au fost actualizate cunoștințe din programa școlară pentru clasa a VII-a - Limba franceză L2, despre Oameni și locuri (obiective turistice, a cere și a da informații practice de loc). S-au vizat competențele generale și specifice dezvoltate pe tot parcursul ciclului gimnazial: 1. Receptarea mesajelor transmise oral – 1.4. Executarea de instrucțiuni rostite clar și rar; 2. Producerea de mesaje orale – 2.2. Formularea de întrebări simple în situații de comunicare uzuală, 2.3. Prezentarea, în propoziții simple, de locuri; 3. Receptarea mesajelor transmise în scris – 3.3. Selectarea dintr-un text a informațiilor necesare rezolvării unei sarcini de lucru simple.

În vederea formării acestor competențe, profesorul are sarcina de a selecta conținuturile și de a propune sarcini de lucru realizate prin activități optime. Astfel, dintre conținuturile selectate pentru a dezvolta competențele menționate la limba franceză, amintim: scurte texte audiate conținând comenzi, instrucțiuni; conversații simple; descrieri orale pe bază de imagini; hărți. În cadrul orelor de limba română din unitatea de învățare „Funcționarea descrierii în narațiune”, descrierea subiectivă din opere literare implică evidențierea obiectului sau tabloului descris prin impresii, gânduri, sentimente, structuri care asociază reacțiile celui care descrie particularităților obiectului descris. Altfel se prezintă lucrurile în cadrul descrierilor obiective, în care oglindirea fidelă a realității printr-o imagine structurată pe indicii concrete de spațiu și timp, formă, culoare, aspect etc. reprezintă un mijloc de receptarea a realității înconjurătoare. Într-un context concret, în timpul unei vizite într-un oraș necunoscut, elevul poate solicita informații concrete, atât în limba română, cât și în limba franceză, despre deplasarea în spațiu sau poate reface un traseu pentru a ajunge la un obiectiv turistic. Descrierea unui obiectiv turistic sau

descrierea impresiilor de călătorie poate fi un alt prilej concret în care competențele formate în școală să le asigure elevilor o interacțiune optimă cu universul înconjurător.

Scopul activității a fost în concordanță cu titlul ales, și anume conceperea unui oraș imaginar. Conceptele cheie specifice gândirii spațiale integrate în activitate sunt: suprafață, puncte cardinale, oraș, direcție, distanță, hartă. În corelație cu acestea, ne-am propus ca elevii să realizeze harta orașului imaginar, să ceară și să dea informații practice privind orientarea spațială, să utilizeze indicii spațiali pentru a vizita obiectivele turistice imaginare, să prezinte un obiectiv turistic din orașul imaginar conceput.

În etapa de pregătire a activității, elevii au fost anunțați cu privire la temă, în vederea pregătirii materialelor didactice necesare (selectarea instrumentelor optime pentru conceperea orașului imaginar: carton, creioane colorate, carioci, acuarele, imagini, confecționarea unor elemente care să reprezinte structuri ale spațiului din interiorul orașului, căutarea unor toponime sugestive etc.). Pentru limba franceză, elevii au primit o listă concepută de profesor cu termeni din vocabularul domeniului (prepoziții, indici spațiali) și au exersat formule de adresare specifice unității de învățare „Obiective turistice din Paris” (*La Géode, s’il vous plaît*).

Au fost alcătuite 3 grupe de elevi, s-au stabilit reprezentanții fiecărei grupe și elevii și-au distribuit sarcini pentru confecționarea și elaborarea schematică a elementelor componente orașului lor imaginar.

Activitatea propriu-zisă s-a desfășurat pe parcursul a două ore, concepute pe trei etape distincte: provocarea curiozității și formularea întrebărilor investigative, investigația propriu-zisă, urmată de reflecția asupra produselor finale.

Prima etapă a început cu o discuție despre orașe, plecând de la premisa că elevii au cunoștințe minime despre acest domeniu. Aceștia au fost întrebați care este orașul lor preferat sau dacă ar dori să viziteze un alt oraș. Elevii au expus motive sau argumente pentru opțiunile lor. S-au formulat câteva întrebări investigative:

- Dacă ați fi într-un oraș necunoscut, ce ați dori să vizitați?
- Ce veți face pentru a ajunge la obiectivul dorit?
- De ce instrumente v-ați putea folosi pentru a vă atinge scopul vizitei?

În etapa a doua a investigației propriu-zise, elevilor li s-au propus exerciții destinate investigației temei la un nivel primar. Elevii au vizionat videoclipul ”A Paris, à vélo” – Joe Dassin și au identificat mijloacele de transport și clădirile/obiectivele turistice din Paris. Prin brainstormings-astimulat gândirea elevilor pentru exemplificarea elementelor din care se

constituie, din punctul lor de vedere, un oraș. Elevii au răspuns la întrebarea „Ce trebuie să conțină un oraș?” Tehnica ariciului a oferit o bună reprezentare grafică a tuturor componentelor enumerate de elevi, atât în limba română, cât și în limba franceză.

Cele trei grupe de elevi au avut ca sarcină conceperea orașului imaginar prin asamblarea elementelor confecționate anterior, denumirea și prezentarea acestuia în limbile română și franceză, ca produs final. Printr-un joc de rol, cele trei orașe au fost vizitate pe rând, de câte un membru al fiecărei echipe. „Vizitatorul” a dialogat cu „ghidul” orașului, cerând informații despre traseul pe care l-a avut de parcurs pentru vizitarea obiectivului turistic al orașului. Acesta i-a oferit indicii potriviți și a utilizat explicații cât mai clare (în limba franceză) pentru a-l ghida în drumului lui spre obiectivul turistic. Fiecare obiectiv turistic a fost descris în limba română prin detalierea aspectelor esențiale

Cea de-a treia etapă a realizat legătura conceptelor și a propriilor produse (orașele) cu realitatea, fiecare echipă având ca sarcină de lucru conceperea unui spot publicitar pentru a convinge posibili “turiști” să le viziteze orașul.

După o săptămână, fiecare echipă a completat un jurnal de călătorie în care au consemnat impresii asupra orașelor vizitate. Bineînțeles, orașele realizate de elevi au fost expuse în școală pentru un periplu imaginar al altor elevi ai școlii.

CONCLUZII

Demersul interdisciplinar a condus la formularea unor concluzii privitoare la oportunitatea dezvoltării și exersării gândirii elevilor prin altfel de activități decât cele impuse în scopul aprofundării cunoștințelor de limbă română și abilităților de comunicare în limba franceză.

Limba română și limba franceză și-au intersectat domeniile în predarea-învățarea comunicării orale pentru dezvoltarea gândirii spațiale, abilitate de interrelaționare cu lumea/realitatea în situații concrete de viață. Observarea, explorarea și descrierea orașelor îi ajută pe elevi, viitori turiști, să înțeleagă importanța orientării într-un oraș necunoscut apelând la simple indicații sau la traseul configurat de o hartă. Descrierea unui obiectiv turistic implică, de asemenea, exersarea discursului oral prin detalierea aspectelor esențiale ale realității.

BIBLIOGRAFIE:

Programa școlară „*Limba franceză – clasele a V – VIII – Limba modernă 2*”, București, 2009.

Programa școlară „*Limba și literatura română pentru clasele V- VIII*”, București, 2009.

Pamfil, Alina, *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, ediția a III-a, Paralela 45, 2006.

Penfornis, Jean-Luc , „*Français.Com*” – A1-A2 – Ed. Clé International – 2012.

WEBOGRAFIE:

www.geothnk.eu

www.youtube.com